

Till
Sunne kommun

Att kommunalrådet Ola Persson, förvaltningschefen Ulf S. Olsson
samt bildningsnämndens ordförande Lena Gynnemo

Kommentarer till utredningen ang. Sunnes framtida skolstruktur

Jag översänder härmed enl. överenskommelse kommentarer till rubricerad utredning. Kommentarererna utgör sammanfattning av vad som den 31 januari anfördes av undertecknad vid kommunens informationsmöte i Bäckalunds skola.

1.

Sunne kommun skiljer sig från merparten av landets glesbygdskommuner så tillvida att en majoritet av befolkningen inte bor i Sunne tätort utan i byarna utanför tätorten. Denna unika decentraliserade bebyggelsestruktur har stor attraktionskraft för boende, turism och företags-etableringar. Bebyggelsestrukturen anses så skyddsvärd att Fryksdalen har klassats som ett riksintresse.

Sunnes byskolor är av avgörande betydelse för såväl aktuella byars överlevnad som Sunnes framtida befolkningsutveckling. Utan byskolorna ”dör byarna”, eftersom inflyttningen av barnfamiljer till byarna kommer att upphöra. Vid mötet i Bäckalund vittnade flera familjer om att de hade flyttat från storstäder till Bäckalund p.g.a. tillgången till en lugn byskola för barnen och närheten till naturen. Av ett 120-tal mötesdeltagare framkom vid handuppräknning att merparten var inflyttade till Bäckalundsskolans upptagningsområde.

2.

Enligt Sunnes översiktsplan antagen den 7 november 2011 är Sunnes vision att kommunen om 20 år bl.a. skall vara ”den mest attraktiva bostadsorten i Värmland” och då ha 15 000 invånare. Det finns anledning att utgå ifrån att Sunnes nuvarande bebyggelsestruktur med en levande landsbygd och byskolor utgör en väsentlig attraktionskraft för inflyttning av barnfamiljer till kommunen.

3

Den utredning, som nu ligger till grund för förslaget att avveckla byskolorna i Bäckalund, Rottneros och Bjälverud, har ej beaktat vilken betydelse den nuvarande bebyggelsestrukturen och byskolorna har haft och framdeles kan få för Sunnes attraktionskraft som inflyttning-kommun. Utredningen har enkom utgått från kommunens nuvarande demografiska förhållanden och utifrån dessa bedömt kommunens framtida elevunderlag. **Denna uppgivna, ja rentav defaitistiska inställning, går stick i stäv med kommunens planer på att bli den mest attraktiva bostadsorten i Värmland.**

Föreliggande utredning bör kompletteras med en socioekonomisk utredning, där det klarläggs hur den utsocknes inflyttningen till Sunne under de senaste tio åren har fördelats på centralorten och Sunnes byar och då särskilt byar med skolor, samt hur inflyttningen kan förväntas bli under närmaste tjugoårsperiod med bibehållande av byskolorna respektive avveckling av nu aktuella byskolor. Av vikt är att det i sammanhanget klagörs i vilken mån

inflyttning till kommunen och etablering av nya företag är relaterad till kommunens nuvarande bebyggelsestruktur.

4

Enligt föreliggande utredning skall skolskjutskostnaderna minska med 30 procent jämfört med 2011 års nivå. Vid mötet i Bäckalund angavs att detta innebär en besparing på 5,4 MSEK. Nedläggning av aktuella tre byskolor kommer tveklöst att leda till ökat transportarbete till följd av tillkommande ”bussning” av drabbade skolbarn till bl.a. Sunnes centralort. Därmed bör givetvis kostnaderna för skolskjutsar öka och inte minska. **Uppgiften om minskade kostnader för skolskjutsar vid nedläggning av aktuella skolor synes vara gripet ur luften och tarvar redovisning av bakomliggande kalkyl.**

5

Ökat transportarbete blir tveklöst följderna vid nedläggning av aktuella skolor. Enligt lag måste bl.a. planerade industriprojekt och infrastrukturprojekt föregås av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB), som läggs till grund för tillståndsgivande myndigheters beslut att tillåta eller inte tillåta ett projekt. **En MKB skall bl.a. beskriva såväl direkta som indirekta miljöeffekter av ett projekt samt alternativ till projektet inklusive nollalternativ.** Med nollalternativ åsyftas att projektet ej genomförs.

Lagen kräver däremot tyvärr inte att beslut som fattas av politiska församlingar skall föregås av miljökonsekvensbeskrivningar. Det är hög tid att också sådana beslut framdeles föregås av miljökonsekvensbeskrivningar.

Cirka 65 procent av Sunnes befolkning bor utanför tätorten. Det är därför av yttersta vikt, att kommunala beslut, som innebär centralisering av kommunala verksamheter till tätorten och därmed kan resultera i ökat transportarbete och ökade koldioxidutsläpp, föregås av miljökonsekvensbeskrivningar.

Den föreslagna nedläggningen av skolorna i Bäckalund, Stöpafors/Bjälverud och Rottneros har ej föregåtts av MKB. **Föreliggande utredning bör kompletteras med en MKB.**

6

Vid mötet i Bäckalund framkom att de tre skolorna vid nedläggning sannolikt kommer att rivas i avsaknad av köpare. Rivningskostnaden kan uppskattas till ca 2 MSEK. Därtill kommer att skolorna vid rivning måste nedskrivnas till noll kronor, varvid en momentant förlust svarande mot skolornas bokförda värde omedelbart uppstår. Vidare framkom att nedskrivningskostnaderna ej framtagits inom ramen för aktuell utredning. **Utredningen bör kompletteras med uppgifter om rivnings- och nedskrivningskostnader för aktuella skolor.**

7

Nedläggning av aktuella skolor motiveras med skollagens nytillkomna krav på lärarkompetens (behörighetskrav), vilket sägs vara svårt att uppfylla vid skolor med få klasser och litet elevunderlag. Denna problematik gäller också för skolorna i kyrkbyarna, som dock enligt utredningen skall bibehållas med hjälp av ambulerande lärare. **Går det att lösa kraven på lärarkompetens vid kyrkbyarnas skolor kan givetvis samma lösning tillämpas vid de nu nedläggningshotade skolorna.**

8

Utredningen är ensidigt inriktad på besparingsmöjligheter och beaktar inte i någon större utsträckning skolbarnens psykosociala miljö. Vad blir t.ex. konsekvenserna för barnen (årskurs

1-6) att tvingas tillbringa extra timmar per dag med ”bussning”? Vad blir konsekvenserna av att de tvingas till centralortens storskolor?

9

I Centerpartiets landsbygdsmanifest inför valet 2010 sägs bl.a. under rubriken ”Utveckla Byskolans roll”:

Centerpartiet anser att byskolan har en viktig roll för landsbygdens utveckling och tillväxt. Byskolan utgör ofta navet i byn och är viktig för att det ska vara attraktivt för barnfamiljer att bo på landsbygden. Centerpartiet vill därför stärka byskolans roll med modern pedagogik och ökad samverkan med andra verksamheter.

Det är sorgligt att centerstyrda landsbygdskommunen Sunne inte vill leva upp till partiets landsbygdsmanifest.

Sammanfattningsvis bör föreliggande utredning före beslutsfattande kompletteras med

- **en socioekonomisk utredning ang. konsekvenser av bibehållande alternativt avveckling av aktuella byskolor**
- **en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ang. tillkommande miljöbelastning vid nedläggning av aktuella skolor**
- **en korrekt redovisning av tillkommande kostnader för skolskjutsar vid nedläggning av aktuella skolor**
- **en redovisning av rivnings- och nedskrivningskostnader för aktuella skolor**
- **en utredning angående psykosociala konsekvenser för berörda skolbarn av nedläggning av aktuella skolor**

Därutöver hänvisas till det medborgarförslag, som den 16 december 2009 ingavs av Bäckalunds skolas aktionsgrupp till Sunne kommun i anledning av då aktuella planer att avveckla byskolorna i Bäckalund, Rottneros och Borgeby

Bäckalund den 6 februari 2012

Björn O. Gillberg